

2023

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	6
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	11
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	16
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	22
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	30
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	31
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ	31
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	31
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	35
8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA.....	38
WNIOSKI KOŃCOWE.....	47

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców miasta i gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

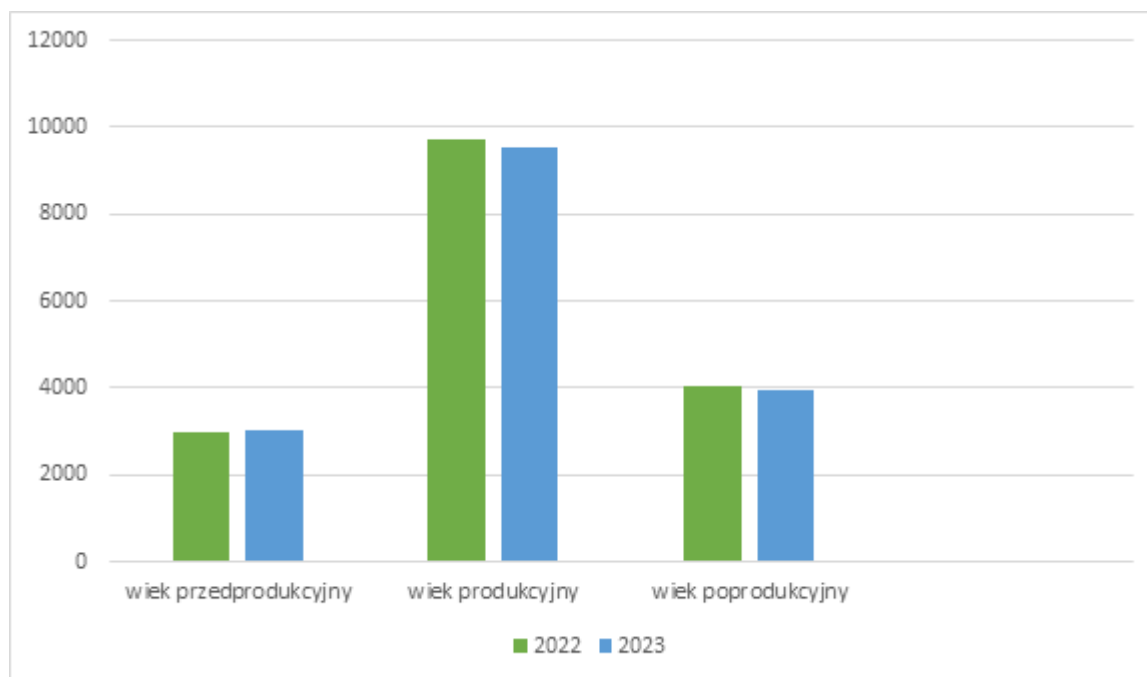
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych Urzędu Miasta i Gminy Sztum w 2023 roku na terenie miasta i gminy Sztum zameldowanych było 16 540 osób, tj. o 174 osoby mniej w stosunku do 2022 roku, co wskazuje na tendencję spadkową. Struktura ludności na obszarze miasta i gminy Sztum według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej. W 2023 roku było 8553 kobiet oraz 7987 mężczyzn, czyli w stosunku do kobiet aż o 566 mężczyzn mniej. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 3966 osób (tj. o 55 osób mniej aniżeli w 2022 roku), z czego liczba mężczyzn wynosi 1349 osób, zaś liczba kobiet - 2617 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar miasta i gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców miasta i gminy Sztum z uwzględnieniem przedziałów wiekowych w latach 2022-2023.

Źródło: opracowanie własne.

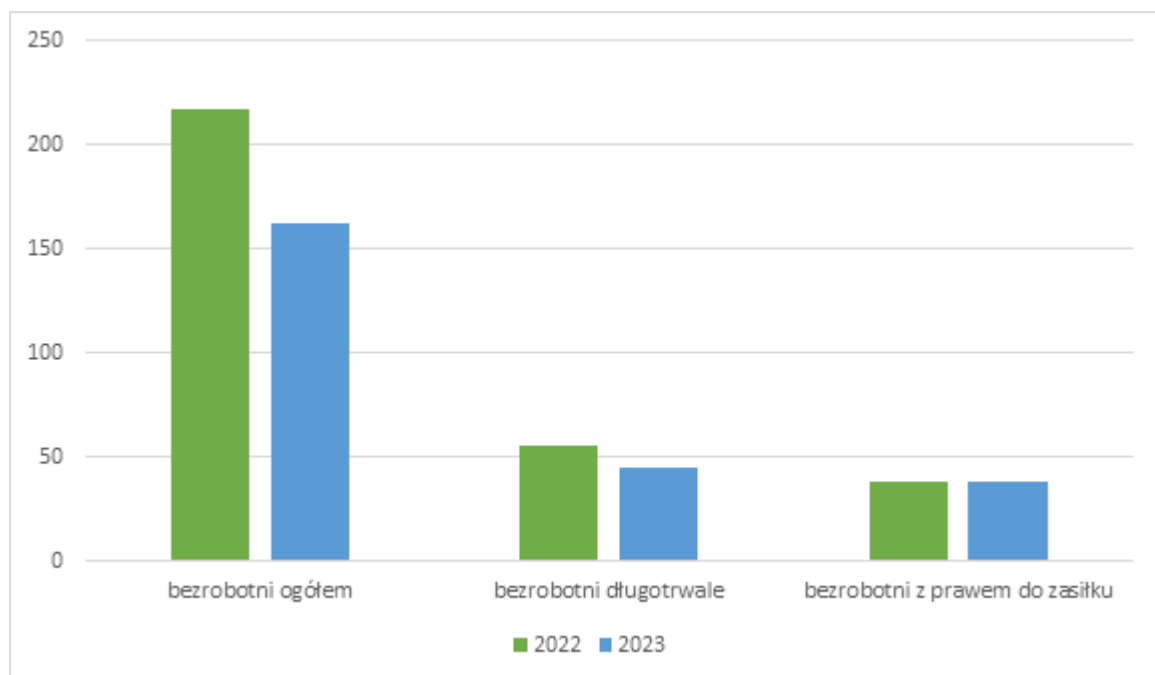
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2023 roku procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców pozostał na analogicznym poziomie względem 2022 roku, tj. udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) wyniósł 18%, w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata)- 58%, zaś w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) wyniósł 24%. Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na trwający proces starzenia się społeczeństwa. Jednakże należy wskazać, że w 2023 roku wrosła liczba osób w wieku przedprodukcyjnym o 50 osób względem 2022 roku.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2023 roku liczba zgonów (395 osób) w znacznym stopniu przewyższała liczbę urodzeń (146 osób). Jednocześnie należy pokreślić, iż liczba urodzeń i zgonów uległa spadkowi względem 2022 roku odpowiednio o 52% i 10%.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2023 roku na terenie miasta i gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 162 osoby, co wskazuje tendencję spadkową względem 2022 roku (217 osób). W roku oceny prawie 28 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły ponad 20 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego od początku 2023 roku spadła i wyniosła 5,1 %.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2022-2023 na terenie miasta i gminy Sztum (stan na dzień 31.12.2023 roku).

Źródło: opracowanie własne.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2023 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowały się 434 mieszkania komunalne. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta jest mniejsza o 2 lokale. Natomiast liczba osób chętnych w porównaniu do roku 2022 zwiększyła się. W roku 2023 mieszkańcy złożyli łącznie 43 wnioski na mieszkania komunalne z zasobów gminy (w roku 2022 - 37). Wszystkie lokale znajdujące się w zasobie mieszkań komunalnych mogą zostać przekazane na podstawie umowy najmu socjalnego. Na dzień 31.12.2023 roku na najem socjalny lokalu oczekiwało 11 osób/rodzin, tj. o 6 rodzin mniej aniżeli w 2022 roku. Prognozy na 2024 rok wskazują spadek liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy o 2 mieszkania. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców miasta i gminy Sztum. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2023 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonował 1 żłobek. Liczba miejsc w żłobku w 2023 roku wynosiła 96, co pozwoliło zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Powyższe wskazuje, iż potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zostają zaspokojone w pełnym zakresie.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2023 roku funkcjonowało 10 przedszkoli (3 przedszkola publiczne, 4 oddziały/punkty przedszkolne, 2 niepubliczne przedszkola i 1 niepubliczny punkt przedszkolny), tj. w stosunku do roku 2022 liczba przedszkoli pozostała na tym samym poziomie. W roku Oceny przedszkola dysponowały 746 miejscami (o 15 miejsc mniej niż w roku 2022). Liczba funkcjonujących przedszkoli na terenie miasta i gminy Sztum pozwala zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Z danych ewidencji ludności wynika, że zmniejsza się w gminie liczba dzieci w wieku przedszkolnym. W 2024 roku przedszkola niepubliczne w Sztumie oraz przedszkola publiczne poza Sztumem (Czernin, Gościszewo, Nowa Wieś) będą dysponowały wolnymi miejscami. W związku z powyższym w kolejnych latach potrzeby wszystkich zainteresowanych zostaną zaspokojone.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 Klub Senior+ „AMATOR, który powstał w 2017 roku. Zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	436	434	432
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	37	43	50
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	18*	15	15
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	17	11	10
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	5	9	10
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	1	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	x

* Dane podane na podstawie zawartych umów najmu socjalnego lokalu.

Źródło: opracowanie własne.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2023 roku pomocy i wsparcia 933 osobom, co stanowi 5,6 % ogółu populacji miasta i gminy Sztum. W stosunku do 2022 roku nastąpił nieznaczny wzrost liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia, który wynosił ponad 3% (31 osób).

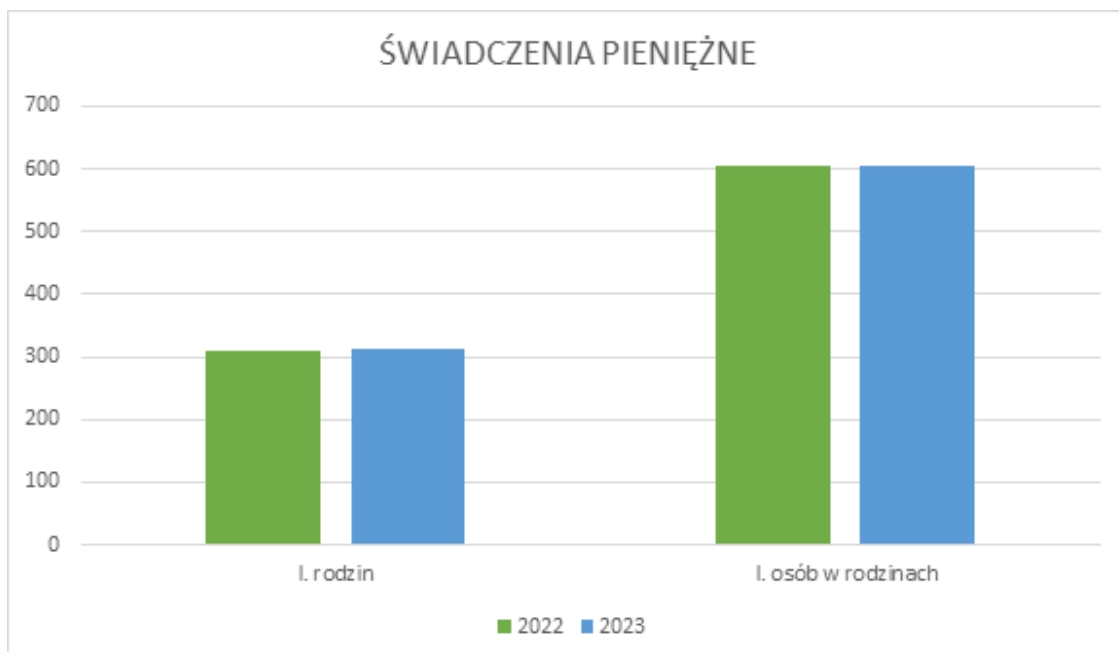
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2023 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 617 osobom. Ponad 49% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 428 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 933. Prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, pozostanie na tym samym poziomie.

Znaczna część osób, którym przyznano świadczenia, stanowią mężczyźni (339 osób), z czego niespełna 50 % korzysta ze świadczeń długotrwale. Powyższe wskazuje na zmianę trendów pod względem osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich dwóch latach z uwzględnieniem

płci, gdyż ze wsparcia dotychczas w głównej mierze korzystały kobiety. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje osoby w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców wśród mężczyzn (57%). Natomiast w zakresie osób w wieku poprodukcyjnym wyższy wskaźnik stanowi liczba osób korzystających ze świadczeń płci żeńskiej (53 % świadczeniobiorców), a niższy płci męskiej (47 % świadczeniobiorców), co wynika również ze struktury demograficznej miasta i gminy Sztum.

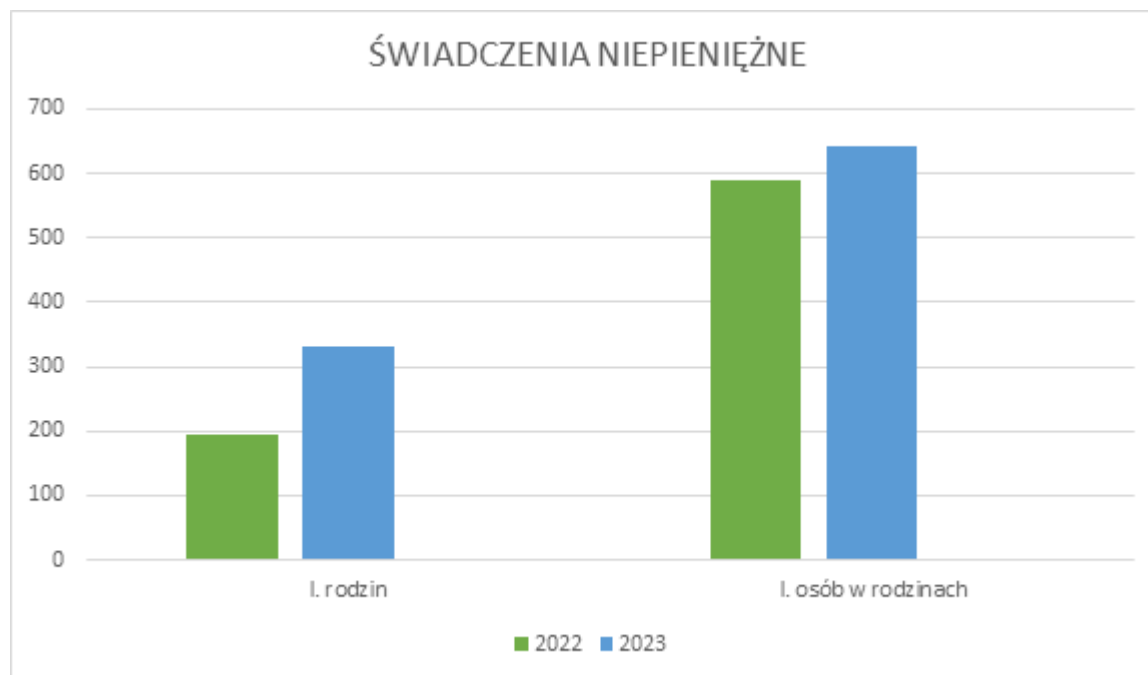
Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 313 osobom (302 rodzinom, 563 osobom w rodzinie), co stanowi niespełna 51 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnym przyznana została 330 osobom (216 rodzinom, 642 osobom w rodzinie), co stanowi ponad 53 % ogółu świadczeniobiorców. W stosunku do 2022 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej zmalała o prawie 2% (5 osób), zaś w formie niepieniężnej uległa zwiększeniu o ponad 10% (31 osób). Powyższe wskazuje, że świadczeniobiorcy wykazali większe zainteresowanie pomocą niepieniężną, aniżeli w formie pieniężnej, co skorelowane było z realizowanymi przez MGOPS w Sztumie Programami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. Przedmiotowy wzrost liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych spowodowany był również tym, że w roku 2023 na podstawie uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 podwyższeniu uległo kryterium uprawniające do udzielenia pomocy w formie posiłków (do 200% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej).

Wykres 3. Osoby z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne w latach 2022-2023.

Wykres 4. Osoby z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia niepieniężne w latach 2022-2023.

Źródło: opracowanie własne.

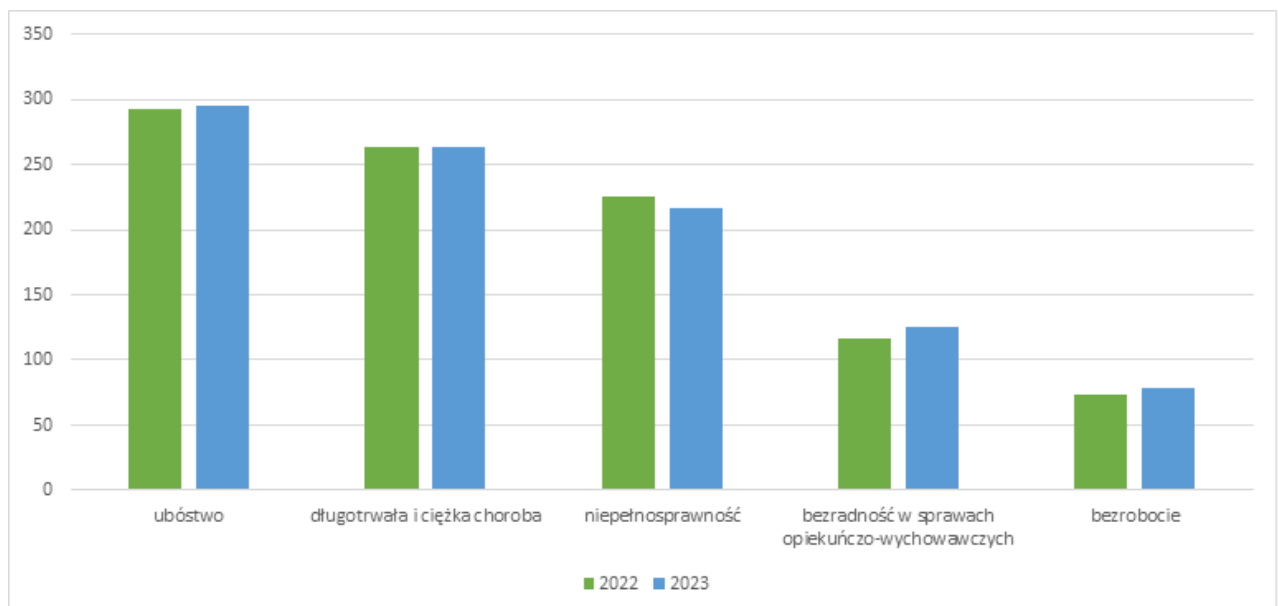
Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączą się z innym powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, które w 2023 roku w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosiło 776 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosiło 600 zł.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku należało ubóstwo. W 2023 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 295 rodzin, co stanowi 69 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przesłanek udzielania pomocy w roku Oceny była długotrwała lub ciężka choroba, która w 2023 roku plasowała się na drugim miejscu. W 2023 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 263 rodzinom (61 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2023 roku była również niepełnosprawność (217 rodzin), która stanowiła 51 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Analogicznie do 2022 roku czwartą z najczęstszych

przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2023 roku była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z powodu tej przyczyny w 2023 roku z pomocy skorzystało 125 rodzin (29 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2023 roku pomoc są: bezrobocie (78 rodzin), alkoholizm (67 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (39 rodzin), bezdomność (23 rodziny), zdarzenie losowe (10 rodzin), przemoc domowa (9 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (8 rodzin), narkomania (3 rodziny), sytuacja kryzysowa (1 rodzina).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się od kilku lat kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy od wielu lat pozostaje ubóstwo. Zaś jako drugą przesłanką pozostaje długotrwała choroby, gdzie liczba rodzin korzystających również pozostała na tożsamym poziomie w stosunku do 2022 roku. Natomiast jako trzecią przesłanką pozostaje niepełnosprawność, pomimo nieznacznego spadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności (8 rodzin mniej względem 2022 roku). Analogicznie do 2022 roku czwartą przyczyną korzystania we wsparcia, przy wzroście liczby rodzin korzystających, pozostaje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia na co wskazuje również malejąca stopa bezrobocia.

Wykres 5. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny miasta i gminy Sztum w latach 2022-2023.

Źródło: opracowanie własne.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza **wywiad środowiskowy**. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń bądź ich aktualizacji przeprowadzono 1354 wywiady (w 430 rodzinach), tj. o 106 mniej aniżeli w 2022 roku. Wywiady w znacznej mierze przeprowadzane są w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej w formie **pracy socjalnej**. W 2023 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 287 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 143 rodziny, co stanowi 50 % ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2023 roku zawarto 38 kontrakty socjalne w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej z 38 osobami.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	902	933	933
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	590	617	617
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	274	297	297
Wiek 0-17	4	215	239	239
Wiek produkcyjny *	5	291	298	298
Wiek poprodukcyjny **	6	83	78	78
Liczba rodzin	7	418	428	428
Liczba osób w rodzinach	8	902	933	933
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	264	278	278

W tym: osoby długotrwale korzystające	10	124	128	128
Wiek 0-17	11	92	110	110
Wiek 18-59	12	130	127	127
Wiek 60 lat i więcej	13	42	41	41
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1460	1354	1354
Liczba rodzin	15	418	430	430
Liczba osób w rodzinach	16	902	933	933
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	33	38	38
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	33	38	38

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2023 roku przyznano łącznie 313 osobom świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. Analiza danych liczbowych wykazuje, że w 2023 roku najwięcej osób otrzymało zasiłek celowy, zaś najmniej zasiłek okresowy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku wydatkował łącznie 144 645 zł na **zasiłki celowe** dla 212 świadczeniobiorców. Jako drugą, najczęściej przyznaną w 2023 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 165 osób, zaś wydatkowana kwota wyniosła łącznie 1 035 414 zł. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2023 roku zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 139 osobom (84% świadczeniobiorców). Pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono

89 osobom na łączną kwotę 75 777 zł. Główną przyczyną udzielanej w 2023 roku pomocy w formie zasiłku okresowego była długotrwała choroba (47% świadczeniobiorców). Powyższe pokazuje na zmianę przyczyn udzielanej pomocy w zakresie świadczeń pieniężnych, gdyż w 2022 roku głównym powodem otrzymania zasiłku okresowego było bezrobocie.

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2023 roku wypłacane było również **wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie** przyznane przez sąd. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 19 700 zł. W porównaniu do roku 2022 liczba opiekunów pozostała na tym samym poziomie.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2023 roku objęto łącznie 330 osób. Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku należą posiłki, schronienie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były **posiłki** (74 % świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dla 244 osób na kwotę 182 275 zł. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (96 % osób korzystających ze wsparcia w formie posiłku). W 2023 roku dla 3 dzieci Ośrodek realizował pomoc w formie posiłku, która nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego na kwotę 555 zł.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom miasta i gminy Sztum wchodzi również **usługi opiekuńcze**. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2023 roku usługi opiekuńcze zapewniono 51 osobom, a ich koszt wyniósł 278 279,66 zł, w tym usługi dla 9 osób finansowane były w ramach Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka 75+”, gdzie wysokość pozyskanych środków wyniosła 31 716,64 zł.

Ponadto MGOPS w Sztumie w 2023 roku oferował również wsparcie dla osób o szczególnych potrzebach, tj. **specjalistyczne usługi opiekuńcze**. W roku Oceny, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa, na rzecz osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania realizowane były specjalistyczne usługi opiekuńcze, w ramach których świadczone było wsparcie rehabilitanta/fizjoterapeuty, logopedy, pielęgniarki, terapeuty oraz pracownika socjalnego. W 2023 roku z ww. formy wsparcia skorzystały łącznie 3 osoby, zaś koszt świadczonych usług wyniósł 22 200 zł. Dodatkowym wsparciem dla osób

o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności były świadczone **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi w 2023 roku świadczone były dla 13 osób, zaś wydatki stanowiły 224 730 zł.

Jednym z zadań własnych gminy jest również kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2023 roku gmina ponosiła odpłatność za 16 osób na łączną kwotę 659 285 zł (wzrost o 27% względem roku 2022, który spowodowany był wyższą kwotą odpłatności gminy oraz większą liczbą osób skierowanych). Prognoza na 2024 rok wskazuje, iż liczba osób oraz wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej znacząco wzrosną.

Do świadczeń niepieniężnych należy także **sprawienie pogrzebu**. W 2023 roku gmina sprawiła pogrzeb 7 osobom i poniosła z tego tytułu wydatki w wysokości 17 700 zł (tj. o 3 osoby więcej względem roku 2022).

Ponadto w 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objęte zostały łącznie 23 osoby bezdomne z terenu miasta i gminy Sztum, co stanowiło ponad 5% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia, w tym 15 osobom zapewniono schronienie. W stosunku do 2022 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, wzrosła o 3 rodziny. Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie miasta i gminy Sztum, liczba osób korzystających ze schronienia również wzrosła. W roku oceny ze schronienia skorzystało 15 osób (w 2022 roku 13 osób), zaś koszt zapewnienia schronienia wyniósł 206 605 zł. Istotną rolę w zakresie pomocy wynikającej z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odgrywają **asystenci rodziny**. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Asystenci objęli wsparciem łącznie 30 rodzin (w tym 77 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin, którym udzielono w/w pomocy nieznacznie spadła w porównaniu do roku 2022 (31 rodzin/80 dzieci). W 2023 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny wydatkowano łącznie kwotę 97 322 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z trzech źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 78 269,02 zł), w ramach środków z Funduszu Pracy – rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2023 r.” (kwota 15 052,98 zł) oraz środków w ramach projektu pn. „Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 4 000,00 zł).

Zgodnie z ww. ustawą ponoszono również koszty związane z **odpłatnością za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. W roku 2023 w pieczy zastępczej przebywało 43 dzieci (o 1 dziecko mniej, aniżeli w 2022 roku), w tym 36 w rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych,

a 7 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Należy jednak podkreślić, że w 2023 roku 4 dzieci opuściło pieczę zastępczą. Jak wskazują dane liczbowe w 2023 roku na ten cel przekazano łącznie 275 609,09 zł (w tym kwotę 198 509,31 złotych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz kwotę 77 099,78 złotych za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej). W porównaniu do roku 2022 wydatki poniesione na przedmiotowy cel nieznacznie wzrosły (2022 rok - 275 397,11 zł), co wynika ze zwiększenia odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych.

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2022-2023, zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	176	165	165
Kwota świadczeń w złotych	2	1 054 184	1 035 414	1 035 414
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	147	139	139
Kwota świadczeń w złotych	4	958 069	955 936	955 936
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	30	29	29
Kwota świadczeń w złotych	6	96 115	79 478	79 478
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	52	89	89
Kwota świadczeń w złotych	8	64 932	75 777	75 777
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	16	16	16
Kwota świadczeń w złotych	10	28 473	12 132	12 132

Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	13	42	42
Kwota świadczeń w złotych	12	10 067	29 549	29 549
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	11	13	13
Kwota świadczeń w złotych	14	10 784	6 779	6 779
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	210	212	212
Kwota świadczeń w złotych	20	129 870	144 645	144 645
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	18	26	26
Kwota świadczeń w złotych	22	4 700	6 180	6 180
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	220	244	244
Kwota świadczeń w złotych	26	121 052	182 275	182 275
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	209	234	234
Kwota świadczeń w złotych	28	95 747	143 099	143 099
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	220	244	244
Kwota świadczeń w złotych	30	121 052	182 275	182 275
W tym: (z wierszy 29 – 30)				

DLA DZIECI				
Liczba osób	31	219	234	234
Kwota świadczeń w złotych	32	95 747	143 099	143 099
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	13	17	17
Kwota świadczeń w złotych	34	218 056	232 986	232 986
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	4	7	7
Kwota świadczeń w złotych	38	8 950	17 700	17 700
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	16	16	16
Kwota świadczeń w złotych	40	519 985	659 285	659 285
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	31	30	30
Liczba rodzin wspierających	42	1	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	4	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	275 397	275 609	275 609

Źródło: opracowanie własne.

3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie miasta i gminy Sztum zadania zlecone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również kwoty 764 zł. W roku Oceny zostało wydanych 1285 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2023 wypłacono 24 584 świadczenia na kwotę 6 998 631,02 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 551 870,92 zł i składkę

na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 135 708,57 zł. Powyższe dane wskazują, że w roku 2023 nastąpił 7,5 % wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2022. Główną przyczyną wzrostu jest coroczna waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego oraz zwiększająca się ilość osób uprawnionych do w/w świadczenia. W roku 2023 wypłacono o 169 świadczeń pielęgnacyjnych więcej niż w roku 2022. Jednocześnie na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w roku 2023 zostało wypłaconych 277 świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy na kwotę 77 879,20 zł.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Od 01.01.2022 roku zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ośrodek zajmuje się realizacją i wypłatą świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 roku wypłacono 79 świadczeń na łączną kwotę 32 781,43 zł.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2023 roku 193 decyzje oraz wypłacił 2122 świadczeń na kwotę 888 692,56 zł. W stosunku do roku 2022 nastąpił nieznaczny wzrost kwoty wypłacanych świadczeń przy jednoczesnym spadku liczby świadczeniobiorców (w 2022 r.- 218 decyzji na kwotę 877 936,71 zł), co skorelowane było ze wzrostem wysokości przyznanych alimentów na małoletnich. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosiło do 30.09.2023 r. 900 zł na osobę w rodzinie, natomiast od dnia 01.10.2023 r. wzrosło do 1209 zł na osobę w rodzinie. W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla 176 dłużników, w tym około 50 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 18 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 18 oświadczeń majątkowych. W związku z prowadzonymi postępowaniami przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji. W roku Oceny wydano 13 decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2023 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KR D, ERIF, INFOMONITOR.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2023 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych wypłacono dodatki mieszkaniowe 316 gospodarstw domowym na łączną kwotę 1 038 861,43 zł. W porównaniu do roku 2022 zwiększyła się kwota wydatkowana na ten cel o 212 251,19 zł (wzrost o 25 %), natomiast liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia zwiększyła się o 7 gospodarstw. Wzrost spowodowany był zwiększeniem ponoszonych opłat za mieszkanie, co miało przełożenie na wyższą kwotę dodatku mieszkaniowego. Na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym w roku 2023 wypłata dodatków energetycznych została zawieszona.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu miasta i gminy Sztum w latach 2022-2023 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	309	316	330
Kwota świadczeń w złotych	2	826 610	1 038 861	1 100 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	32	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	1917	0	0

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny w 2023 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przyjął 185 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano 316 tradycyjnych kart oraz 318 elektronicznych kart. Karta Dużej Rodziny przyznana zostaje osobom posiadającym na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, jak i rodzicom, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu minimum troje dzieci.

DODATEK ELEKTRYCZNY ORAZ REFUNDACJA PODATKU VAT ZA GAZ

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku

z sytuacją na rynku gazu. W 2023 roku wypłacono dodatki elektryczne dla 39 gospodarstw domowych na łączną kwotę 46 000 zł. Ponadto wypłacono dla 23 gospodarstw domowych świadczenie w postaci refundacji podatku VAT za gaz na łączną kwotę 8 577,85 zł.

ZAKUP WĘGLA

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych. W 2023 roku przyjęto 46 wniosków na zakup paliwa stałego po preferencyjnej cenie dla gospodarstw domowych. Cena tony paliwa stałego dla mieszkańców miasta i gminy Sztum, którzy złożyli wniosek, wynosiła 1 920 zł brutto. Do końca roku 2023 dostarczono około 235 ton opału dla mieszkańców gminy.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2023 roku składki opłacane były za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku Oceny opłacono składkę zdrowotną dla 155 świadczeniobiorców na łączną kwotę 81 867 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% kwoty. Natomiast w 2022 roku opłacono składki dla 163 osób na łączną kwotę 85 408 zł. Z powyższego wynika, że w stosunku do roku 2022 nastąpił spadek osób pobierających zasiłek stały, co spowodowało zmniejszenie liczby osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym.

TELEOPIEKA

Od miesiąca listopada 2014 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom miasta i gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę, która polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2023 roku usługa świadczona była w ramach modułu II Programu MRPiPS pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” dla 18 osób w wieku 65+, zaś jej łączny koszt wyniósł 11 354,32 zł. Ponadto, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w miesiącu styczniu 2023 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania. W 2023 roku z Telemedycyny w ramach ww. projektu skorzystało 5 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2023 roku skorzystały 23 osoby.

WOLONTARIAT

Realizacja na terenie miasta i gminy Sztum Programu MRPiPS pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” pozwoliła na świadczenie usług wsparcia seniorów w wieku 65+ w miejscu zamieszkania w odpowiedzi na zgłaszane przez nich potrzeby. W ramach modułu I ww. Programu do realizacji zadania zaangażowano wolontariuszy, którzy świadczyli codzienną pomoc 7 osobom potrzebującym wsparcia. Wartość zadania stanowiła 883,03 zł.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W 2023 roku w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP na lata 2014-2020 wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej zostały objęte 2 osoby. Koszt ww. usług wyniósł 2 400 zł. Jednocześnie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach resortowego programu MRPiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 objął wsparciem 57 osób z niepełnosprawnościami. Usługi świadczone były przez 20 asystentów zatrudnionych przez MGOPS w Sztumie w łącznym wymiarze 15 155 godzin, na które wydatkowano kwotę 606 200 zł. Koszty w całości zostały sfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Objęto również w ramach środków własnych wsparciem 1 niepełnosprawne dziecko, na rzecz którego zrealizowano usługi w wymiarze 230 godzin na kwotę 9 200 zł. Wobec powyższego z usług asystencji łącznie w 2023 roku skorzystało 60 osób niepełnosprawnych, zaś łączny koszt świadczonych usług wyniósł 617 800 zł.

OPIEKA WYTCHNIENIOWA

Resortowy Program MRPiPS „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 skierowany był do mieszkańców miasta i gminy Sztum, członków rodzin lub opiekunów zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. W ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej ze wsparcia skorzystało 17 opiekunów w łącznym wymiarze 3 120 godzin, zaś koszt usług wyniósł 124 800 zł. Natomiast w ramach pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia z bezpłatnej pomocy skorzystało 5 osób, zaś jego koszt wyniósł 28 224 zł. Powyższe koszty w całości zostały sfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Ponadto, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020 dla 2 opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami świadczona była również usługa opieki wytchnieniowej. Ww. usługa świadczona była w łącznym wymiarze 124 godzin, a całkowity koszt jej realizacji wyniósł 7 440 zł.

Wobec powyższego z usługi wytchnienia łącznie w 2023 roku skorzystało 24 opiekunów, zaś łączny koszt świadczonych usług wyniósł 159 464 zł.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku 2023 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Tczewie na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 Podprogram 2021 Plus współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od kwietnia do września 2023 roku przekazano mieszkańcom miasta i gminy Sztum łącznie 500 paczek żywnościowych, tj. 7,5 tony żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe owocowe, mleczne, skrobiowe, mięsne, a także cukier, olej i dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2023 wydał 186 skierowań dla 500 osób. W ramach POPŻ Podprogram 2021 Plus dla 16 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono jeden warsztat dietetyczny w ramach działań towarzyszących. W miesiącu listopadzie 2023 roku rozpoczęto dalszą współpracę z Bankiem Żywności w Tczewie w zakresie realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023.

POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY

Na terenie miasta i gminy Sztum na dzień 31.12.2023 r. przebywało łącznie 99 obywateli Ukrainy, w tym 48 kobiet, 38 dzieci oraz 13 mężczyzn. MGOPS w Sztumie w 2023 roku udzielał obywatelom Ukrainy zarówno wsparcia finansowego, jak i niefinansowego w formie posiłków dla dzieci w szkole i przedszkolu ze środków pochodzących z Funduszu Pomocowego, w zakresie:

- wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 300,00 zł w łącznej kwocie 1 800,00 zł,
- wypłaty zasiłku stałego w łącznej kwocie 32 093,11 zł,
- wypłaty zasiłku okresowego w łącznej kwocie 4 500,00 zł,
- posiłków dla dzieci w szkole i przedszkolu w łącznej kwocie 5 350,50 zł,
- świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w łącznej kwocie 254 960,00 zł.

Poza tym świadczono pracę socjalną. Osoby, które zdecydowały się pozostać na terenie miasta i gminy Sztum, w znacznej mierze się usamodzielniały.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie miasta i gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W mieście i gminie Sztum w 2023 roku funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych miasta i gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy.** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie miasta i gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. RDP dysponuje 8 miejscami. W 2023 roku wsparcie w formie pobytu w ww. placówce łącznie otrzymało 9 osób, w tym 7 osób z terenu miasta i gminy Sztum w różnych okresach czasu oraz 2 osoby z innej gminy. Zadanie prowadzenia placówki zostało zlecone w 2023 roku Fundacji „Przystań” w Pogorzałej Wsi, która otrzymała dotację na przedmiotowy cel (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia). Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 228 645 zł, w tym wydatki w wysokości 30 486,59 zł zostały pokryte ze środków pozyskanych w ramach Programu Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy (wydatek nie uwzględnia kosztów związanych z pobytem 2 osób z innej gminy, gdyż podlegały one refundacji). W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.
- **Klub Senior+ „AMATOR”.** Od 2018 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje Klub Senior +, który oferuje bogaty wachlarz zajęć dla seniorów. Zakres działalności Klubu został opisany w części dot. aktywności konkursowo-projektowej oraz w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie prowadzenia ośrodka zostało zlecone w 2023 roku

Stowarzyszeniu na rzecz wspierania aktywności seniorów „LABUNTUR ANNI” w Sztumie, które otrzymało dotację na przedmiotowy cel. W roku oceny Klub dysponował 30 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 66 osób starszych w różnych okresach czasu. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 126 895,63 zł, w tym wydatki w wysokości 53 120 zł zostały pokryte ze środków pozyskanych w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025.

- **Dzienny Ośrodek Wsparcia.** Od marca 2014 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje Dzienny Ośrodek Wsparcia dla osób powyżej 60 roku życia. Zadanie prowadzenia placówki zostało zlecone w 2023 roku Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie, które otrzymało dotację na przedmiotowy cel (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia). W roku Oceny ośrodek dysponował 12 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 15 osób starszych w różnych okresach czasu. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczyli w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijali nowe pasje i zainteresowania. W 2023 roku łączny koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 129 500 zł.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy.** Od 2004 roku na terenie miasta i gminy Sztum prowadzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie. Jest to placówka typu A i B przeznaczona dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób, które skorzystały ze wsparcia w 2023 roku. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 587 565,63 zł.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- **Klub Integracji Społecznej.** W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie Klub Integracji Społecznej działa od 2014 roku. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do

pełnienia ról społecznych oraz na rynek pracy. W 2023 roku uczestnicy Klubu mogli skorzystać z indywidualnego wsparcia psychologa, doradcy zawodowego oraz trenera, uczestniczyli również w warsztatach autoprezentacji, warsztatach grupowych z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie oraz w zajęciach edukacyjnych. W roku 2023 ze wsparcia skorzystało łącznie 6 osób, zaś całkowity koszt realizacji działań wyniósł 5 300 zł.

- **Schroniska dla osób bezdomnych.** Na terenie miasta i gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 60 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry.

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert podpisał umowę z Fundacją „Przystań” w Pogorzałej Wsi, która otrzymała dotację na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia).

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie miasta i gminy Sztum zaliczyć możemy:

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2023 roku świadczona była pomoc psychologa (299 porad), radcy prawnego (171 porad) oraz psychoterapeuty uzależnień (591 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i innych uzależnień oraz przemocy domowej. Ogółem w roku 2023 ww. specjaliści udzielili 1061 porad, czyli o 498 porad więcej, aniżeli w 2022 roku. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 122 414 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w 2023 roku w Punkcie Konsultacyjnym otrzymali zindywidualizowane wsparcie psychologa (4 porady), a koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 400 zł.
- **Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami.** W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami. Zakres ich działalności obejmował przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” otrzymali zindywidualizowane wsparcie psychologa (26 porad), zaś uczestnicy realizujący ścieżkę „Wsparcia osób niepełnosprawnych i niesamodzielných oraz ich opiekunów” w 2023 roku nie korzystali ze wsparcia specjalistów w ramach ww. Punktu. Całkowity koszt świadczenia usług w 2023 roku w ramach ww. Punktów stanowił kwotę 2 860 zł.

W zakresie liczby organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie miasta i gminy Sztum zostały wskazane organizacje pozarządowe współpracujące z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie w zakresie realizacji działań uznanych w 2023 roku przez Radę Miejską w Sztumie za priorytetowe.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	78	75	74
Liczba osób korzystających	2	114	116	104
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	13	17	12
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	14	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	976 268	1 077 907	1 178 203
W TYM (z wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	21	20	20
Liczba osób umieszczonych	9	21	20	20
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	6	6	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	504 797	587 566	577 903
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	35	35	35
Liczba osób korzystających	19	68	72	65
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	13	17	12
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	131 998	132 196	132 300
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWAŁNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0
--	----	---	---	---

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	6	6	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST		4	14	21	21

Źródło: opracowanie własne.

5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku stanowiło 26 pracowników, z czego 35 % stanowili pracownicy socjalni (9 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych. W 2023 roku w skład zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wchodziło 26 osób: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, 9 terenowych pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny, 4 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych, 3 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, 3 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego, 2 pracowników Działu Projektów, kadrowa, kierowca.

Pracownicy Ośrodka w 92 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.3.2023 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 11 stycznia 2023 r. Ogółem w 2023 roku 26 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia w 2023 roku wyniosła 9 666,10 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast

całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor. W skład struktury Ośrodka w 2023 roku wchodziły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębnione zostały 4 zespoły tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną;
2. Dział Projektów;
3. Dział Finansowo – Ekonomiczny;
4. Dział Realizacji Zadań Zleconych;
5. Samodzielne stanowiska pracy.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie nie korzystał z zatrudnienia pomocniczego w formie stażu.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. W Dziale Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług wyodrębnione są 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2023 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 17 820 768,69 zł, co stanowiło 95,5 % planu rocznego. W ramach ww. kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 8 147 447,88 zł (91,1 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 9 673 320,81 zł (99,4 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	PROGNOZA 2024
0		1	2	3
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	31.712.465	17.368.602	21.210.567
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	31.712.465	17.368.602	21.210.567
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	34.500	78.890	100.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	34.500	78.890	100.000
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	348.442	400.301	518.305
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	348.442	400.301	518.305
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	504.797	587.566	604.908
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	504.797	587.566	604.908
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	0	16.219	5.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	16.219	5.000
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	84.212	80.630	144.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	84.212	80.630	144.000
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	792.666	968.520	1.254.855
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	792.666	968.520	1.254.855
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	828.566	1.038.861	1.110.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	828.566	1.038.861	1.110.000
85216- Zasiłki stałe	19	995.208	947.207	1.500.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	995.208	947.207	1.500.000

85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	X
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	2.118.255	2.372.854	2.766.825
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	2.118.255	2.372.854	2.766.825
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	587.545	740.855	1.117.700
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	587.545	740.855	1.117.700
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	125.752	189.439	252.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	125.752	189.439	252.000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	2.308.002	485.724	420.028
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	2.308.002	485.724	420.028
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	6.711.373	145.925	10.000

w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	6.711.373	145.925	10.000
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	7.690.209	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	7.690.209	0	0
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	8.137.015	8.805.768	10.736.856
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	8.137.015	8.805.768	10.736.856
85504 – Wspieranie rodziny	57	60.301	98.525	130.090
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	60.301	98.525	130.090
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	129.202	198.509	280.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	129.202	198.509	280.000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	146.195	77.100	80.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	146.195	77.100	80.000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	110.225	135.709	180.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	110.225	135.709	180.000

85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Poza wydatkami wskazanymi w powyższym zestawieniu tabelarycznym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł w 2023 roku również wydatki w ramach Działu 855-85503 (KDR) w kwocie 2.899 zł, Działu 855-85595 (pozostała działalność) w kwocie 447.139 zł oraz Działu 851-85195 (ochrona zdrowia) w kwocie 2.129 zł, tj. w łącznej kwocie 452.167 zł.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum.

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, w imieniu Miasta i Gminy Sztum, pozyskał środki finansowe w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Od zależności ku samodzielności” - edycja 2023 na realizację zadania publicznego pn. „**W LABIRYNCIE ZALEŻNOŚCI**”. Ww. zadanie publiczne skierowane było do osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną oraz do ich rodzin, a także do osób pracujących zawodowo z osobami niepełnosprawnymi oraz uczniów placówek oświatowych z terenu miasta i gminy Sztum. W trakcie jego realizacji zorganizowane zostały m.in. zajęcia z elementami alpakterapii, warsztaty ekologiczne, gra terenowa, spotkanie integracyjne, warsztaty dla rodziców i opiekunów oraz kadry z zakresu seksualności osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Realizacja zadania publicznego przyczyniła się do zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Jednocześnie zarówno działania o charakterze terapeutycznym, jak i integracyjnym umożliwiły wzrost świadomości osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną o tkwiących w nich możliwościach. Całkowita wartość realizacji ww. zadania publicznego wyniosła 50 990,03 zł (dotacja 40 499,44 zł, wkład własny 10 490,59 zł).

Ponadto, w 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, w imieniu Miasta i Gminy Sztum, pozyskał środki finansowe w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na realizację projektu pn. **„WYBIERZ DOBRĄ STRONĘ MOCY – IDŹ PRZEZ ŻYCIE BEZ PRZEMOCY !”**. Jego głównym celem był rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sztum. W ramach projektu m.in. opracowano diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sztum, a także przeprowadzono 10 kampanii, w tym np. kampanię „Dobry kierunek” oraz „Możesz MI zaufać” skierowane do dzieci uczęszczających do szkół podstawowych, a także kampanię #BezpiecznySenior. Ponadto, dla rodziców z terenu miasta i gminy Sztum przeprowadzono webinar „Porozumienie bez przemocy”, a także ogłoszony został konkurs fotograficzny „Rodzina to MOC, nie PRZEMOC”. Całkowita wartość realizacji ww. zadania wyniosła 16 218,81 zł (dotacja 9 999,29 zł, wkład własny 6 219,52 zł).

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przeprowadził dwie edycje **Szkoły dla Rodziców i Wychowawców**. Uczestnicy warsztatów otrzymali cenne wskazówki dotyczące budowania relacji dorosły – dziecko, a także pozyskali wiedzę na temat wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były one przez dziecko respektowane, rozpoznawane i zaakceptowane. Uczestnicy dowiedzieli się również jak odczytywać emocje i uczucia dzieci, motywować je do współdziałania, a także jak modyfikować niepożądane lub nieodpowiednie zachowania dzieci. W zajęciach uczestniczyło 18 rodziców, zaś 14 otrzymało zaświadczenie potwierdzające ukończenie warsztatów. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 10 200 zł.

Od października 2016 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2023 r. wydanych zostało łącznie 268 pakietów.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie

zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2023 roku z zaproszenia skorzystało 217 osób.

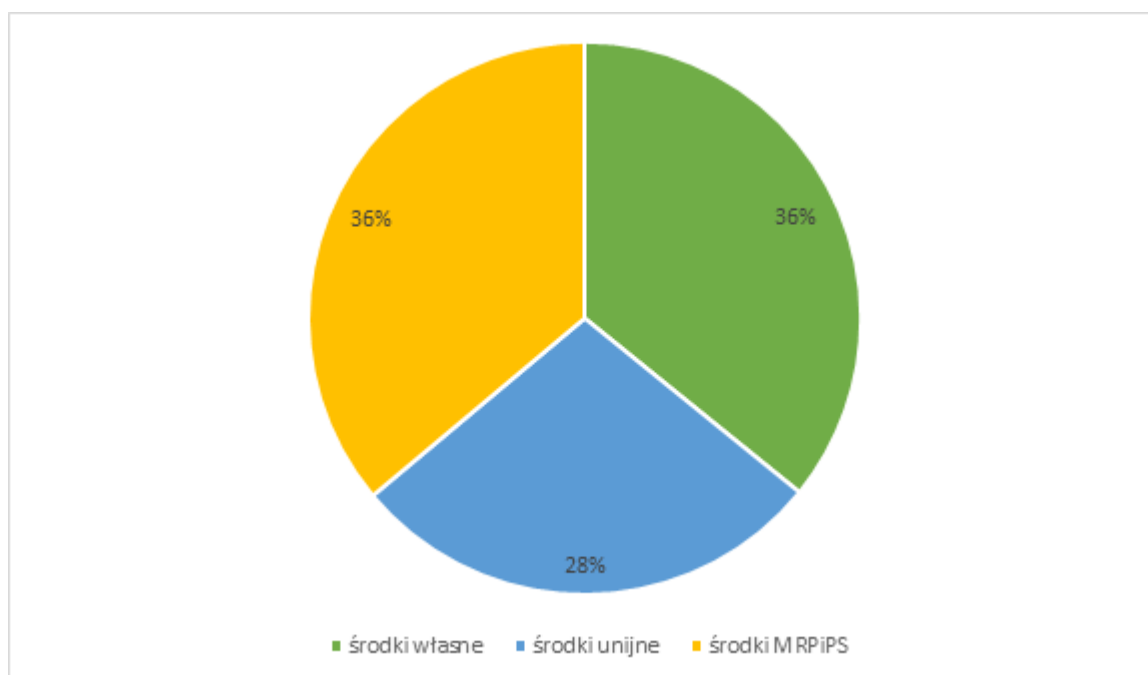
W 2023 roku pozyskano również środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na wsparcie realizacji oferty **Klubu Senior+ „Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. uczestniczyli oni w zajęciach gimnastyczno-ruchowych (joga, fitness, taniec), zajęciach manualnych z florystyki, warsztatach kulinarnych, warsztatach cyfrowych, warsztatach fotograficznych, wykładach tematycznych, zajęciach z psychologiem, zajęciach z wykorzystaniem gier planszowych. Uczestnicy Klubu Senior+ brali również udział w wydarzeniach kulturalno – oświatowych. W 2023 roku w zajęciach Klubu uczestniczyło łącznie 66 seniorów i wydatkowano kwotę w wysokości 126 895,63 zł (dotacja 53 120,00 zł, wkład własny 73 775,63 zł). Realizacja zadania powierzona została Stowarzyszeniu na rzecz wspierania aktywności seniorów „LABUNTUR ANNI”.

Od grudnia 2020 roku do kwietnia 2023 roku realizowany był partnerski projekt pn. **„Siła Współpracy - rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem osoby z terenu miasta i gminy Sztum, w tym rodziny, seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. Rodziny otrzymały wsparcie asystenta rodziny, trenera wsparcia rodziny, specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym Poradnictwa Rodzinnego (prawnik, psycholog, mediator), a także wzięły udział w warsztatach „Akademia Rodzica”, zajęciach, pikniku i wyjazdach integracyjnych, warsztatach „Zdrowego stylu życia”, półkoloniach letnich oraz zimowych. Osoby starsze skorzystały w ramach ww. projektu z usług opiekuńczych, usług telemedycznych, wsparcia asystenta osoby starszej i pracownika socjalnego. Dodatkowo seniorzy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Osoby niepełnosprawne i niesamodzielne natomiast otrzymały wsparcie w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Dodatkowo osoby te mogły skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Z kolei opiekunowie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych skorzystali ze wsparcia w formie opieki

wytchnieniowej, a także wzięli udział w warsztatach i grupach wsparcia. Oprócz tego osoby te miały możliwość skorzystania z indywidualnego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog). Całkowita wartość projektu wyniosła 1 292 073,89 zł, z czego kwota dofinansowania wyniosła 1 227 470,20 zł, a wkład własny 64 603,69 zł. Na działania realizowane w ramach ww. projektu przez Miasto i Gminę Sztum w 2023 roku wydatkowano kwotę 82 844,03 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 80 640,27 zł. W okresie od 01.05.2023 r. do 31.10.2025 r. Miasto i Gmina Sztum wraz z Partnerami projektu deklarują instytucjonalną gotowość do realizacji usług w ramach trwałości projektu.

Efektom realizowanych w 2023 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem blisko 4050 osób, na co wydatkowanych zostało ponad 280 000 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (64,17 % wydatków na realizację przedmiotowych działań).

Wykres. 6. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 roku MGOPS w Sztumie udzielił więcej dotacji organizacjom pozarządowym w porównaniu do roku 2022 r. (w 2022 r.- 21 dotacji, w 2023 r.- 24 dotacje). Jednocześnie realizował dodatkowe działania dot. powierzenia lub wspierania przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie m.in. turystyki i krajoznawstwa, ochrony i promocji zdrowia, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ochrony środowiska i przyrody.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w imieniu Miasta i Gminy Sztum udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych w zakresie przedsięwzięć określonych na 2023 rok jako priorytetowe m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 133 200 zł (kwota wykorzystana 129 500 zł). Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 12 osób starszych zamieszkujących na terenie miasta i gminy Sztum.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 236 000 zł (kwota wykorzystana 224 730 zł). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, które w całości sfinansowane zostało ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
3. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla 19 os. typu A i B” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 604 908 zł (kwota wykorzystana 587 565,63 zł). Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie było zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem.
4. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Miasta i Gminy Sztum Rodzinnego Domu Pomocy, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze i bytowe” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 307 200 zł (kwota wykorzystana 228 645 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych mieszkańcom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie.

5. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 229 950 zł (kwota wykorzystana 206 605 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całonocnego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.
6. Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 13 500 zł, która została w całości wykorzystana. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców miasta i gminy Sztum ze środowiskiem społecznym.
7. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Międzynarodowy Dzień Białej Laski” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000 zł. Celem zadania była integracja osób niewidomych i słabowidzących.
8. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Spotkanie opłatkowe” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000 zł. Realizacja zadania polegała na organizacji spotkania opłatkowego integrującego osoby starsze i niepełnosprawne.
9. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI” – nazwa zadania „Sztumski Dzień Seniora - 2023”- kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w mieście i gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia.
10. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów „LABUNTUR ANNI”- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000 zł (kwota wykorzystana 126 895,63 zł). Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych.

Dodatkowo MGOPS w Sztumie monitorował realizację zadań w zakresie wspartych przez Miasto i Gminę Sztum w 2023 roku działań na rzecz mieszkańców, zleconym takim organizacjom jak:

- 1) Kolarski Ludowy Klub Sportowy Lider – nazwa zadania „Organizacja 2 rajdów rowerowych, turystycznych upowszechniających wiedzę o Ziemi Sztumskiej skierowanych do mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000 zł. Celem zadania była popularyzacja turystyki rowerowej i sportów rekreacyjnych, zdrowego trybu życia, poznanie i promocja terenu miasta i gminy Sztum.
- 2) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” – nazwa zadania „Opieka paliatywna darem serca dla chorego” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 000 zł. Celem zadania było zapewnienie komfortu życia oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobie chorej i wsparcia jej opiekunów poprzez edukację i pomoc w opiece.
- 3) Stowarzyszenie Przyjazny Postolin – nazwa zadania „Powstrzymać suszę w Gminie Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 500 zł. Celem zadania było stworzenie na terenie sołectwa Postolin ogrodu deszczowego oraz promocja proekologicznych działań, które realizuje się na terenie miasta i gminy Sztum.
- 4) Stowarzyszenie Plastików Paleta – nazwa zadania „Organizacja pleneru malarskiego” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 000 zł. Celem zadania było przybliżenie i promowanie dorobku artystycznego lokalnych twórców.
- 5) Stowarzyszenie Sztumska Orkiestra Dęta – nazwa zadania „Organizacja i realizacja wydarzeń kulturalnych w przestrzeni miejskiej Gminy Sztum skierowanych do Mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 000 zł. Celem zadania było wzmocnienie oferty kulturalnej miasta i gminy Sztum w obszarze muzycznym poprzez urozmaicenie imprez organizowanych dla mieszkańców.
- 6) Klub Piłkarski RUCH Gościszewo – nazwa zadania „Poprawa jakości życia mieszkańców terenów wiejskich poprzez modernizację obiektu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w miejscowości Gościszewo na potrzeby wzmocnienia oferty turystycznej Krainy Dolnego Powiśla” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 15 337 zł. Celem zadania była modernizacja budynku socjalnego poprzez docieplenie stropodachu, co pozwoliło na wzmocnienie infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej i turystycznej wsi.
- 7) Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania „Poprawa jakości życia mieszkańców terenów wiejskich poprzez modernizację obiektu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w miejscowości Czernin na potrzeby wzmocnienia oferty turystycznej Krainy Dolnego Powiśla” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 15 399,99 zł. Celem zadania była modernizacja istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, tj. budynku na terenie boiska wiejskiego, zlokalizowanego w miejscowości Czernin.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania „Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 19 000 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało zabawę andrzejkową oraz siedem wyjazdów, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2023 roku udział wzięło 115 osób.
2. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania „Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
3. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania „Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 000 zł. W ramach zadania odbył się festyn, podczas którego zorganizowano różne konkurencje sportowe, zajęcia plastyczne, dzieciom zapewniono zabawy z animatorem oraz dmuchańce. W festynie uczestniczyło 50 osób.
4. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 49 900 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach połączonych z realizacją programów profilaktycznych dla 250 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
5. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 13 500 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych

- oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 90 osób.
6. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 22 730 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. Ponadto zorganizowano festyn z okazji Dnia Dziecka, obóz sportowo-profilaktyczny i wyjazd na mecz Lechii Gdańsk. W ww. zajęciach udział wzięło 135 osób.
  7. Ludowy Klub Sportowy Postolin - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 13 400 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. W ww. zajęciach udział wzięło 25 osób. Zorganizowano również festyn z okazji Dnia Dziecka, w którym udział wzięło ok. 100 osób.
  8. Spółdzielnia Socjalna Iskra Sztumskie Pole – nazwa zadania „Organizacja wypoczynku letniego/zimowego w formie półkolonii z programem zajęć profilaktycznych” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30 000 zł. W ramach zadania zorganizowano 7-dniowe półkolonie letnie. Podczas półkolonii zorganizowanych zostało 12 warsztatów tematycznych (warsztaty plastyczno-manualne i taneczno-teatralne) wykorzystujących zdolności manualne i kreatywne myślenie uczestników, a także umożliwiającących wyrażenie własnych emocji. Dodatkowo każdego dnia organizowano gry i zabawy na świeżym powietrzu oraz indywidualne jazdy konne. Odbyło się 12 śniadań profilaktycznych, podczas których realizowany był program profilaktyczny. Podczas półkolonii zorganizowane zostały również 2 wycieczki do Malborka. Wsparciem objętych zostało 30 dzieci i młodzieży w wieku 6-14 lat z terenu miasta i gminy Sztum.
  9. Stowarzyszenie Szansa w Sztumie - nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 9 000 zł. W ramach zadania przeprowadzono zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi oraz klockami Lego. W zajęciach wzięło udział 100 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia.
  10. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta

i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 900 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu „Weekendu z piłką” oraz „Turnieju Mikołajkowego”. Prowadzono również zajęcia profilaktyczne nt. uzależnień. W zajęciach wzięło udział 100 osób.

11. Spółdzielnia Socjalna Iskra Sztumskie Pole – nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 33 640 zł. W ramach zadania przeprowadzono: warsztaty kulinarne, warsztaty manualne, warsztaty artystyczne oraz warsztaty teatralno-muzyczne. Ponadto odbyły się spacerzy profilaktyczne oraz indywidualne jazdy konne. W zajęciach wzięło udział 30 dzieci i młodzieży.
12. Akademia Młodego Piłkarza Czernin – nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu miasta i gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 9 375 zł. W ramach zadania zorganizowano „Weekend z piłką” dla 28 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum oraz obóz sportowo-profilaktyczny w Zajeździe Leśny Dworek w Kościerzynie dla 33 dzieci i młodzieży zamieszkujący na terenie miasta i gminy Sztum. Podczas zadania uczestnicy brali udział w treningach piłki nożnej, wyjazdach na basen i na kręgle, wyjazdach do parku linowego, na survival oraz zostały przeprowadzone zajęcia dot. uzależnień i przemocy w oparciu o program profilaktyczny.
13. Stowarzyszenie Monar w Malborku - nazwa zadania „Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez poradnictwo i profilaktykę dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami – skorzystało 28 osób. Prowadzone było również poradnictwo dla osób współuzależnionych i zainteresowanych przeciwdziałaniem narkomanii wśród swoich bliskich, znajomych – skorzystało 8 osób.
14. Stowarzyszenie Monar w Malborku - nazwa zadania „Wspieranie programów leczniczych, w tym: terapeutycznych, psychoterapeutycznych, rehabilitacyjnych dla osób z problemem alkoholowym, członków ich rodzin i osób współuzależnionych” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000 zł. W ramach zadania prowadzona była terapia, leczenie i rehabilitacja osób z problemem alkoholowym w formie spotkań indywidualnych i grupowych (udział wzięło 31 osób), poradnictwo dla osób współuzależnionych

i członków rodzin osób z problemem alkoholowym w formie spotkań indywidualnych i grupowych (udział wzięło 8 osób) oraz warsztaty umiejętności psychospołecznych (udział wzięło 12 osób).

Ponadto na terenie miasta i gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**. W 2023 roku w skład Komisji wchodziły 4 osoby, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie oraz Sądu Rejonowego w Kwidzynie. W roku Oceny odbyło się 68 posiedzeń (o 5 mniej niż w 2022 roku), w tym 20 posiedzeń grupowych. Na 48 posiedzeniach Komisji w 2023 roku uczestniczyło 27 osób na 34 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu. Dodatkowo w każdy wtorek odbywały się dyżury członka GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym „Krokus” przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegały m.in. na:

- a) włączeniu się w kampanię „Alkohol – Nie dla nieletnich. Granica wieku granicą prawa – Tylko 18+”. Przekazano zestawy edukacyjne do 30 placówek handlowych i 10 placówek gastronomicznych z terenu miasta i gminy Sztum. Zestaw edukacyjny zawierał plakat, ulotkę oraz przypinkę dla sprzedawcy.
- b) realizacji zadania „Idę po zdrowe życie”, w ramach którego członkowie GKRPA odwiedzili przedszkolaków Publicznego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1 im. Kubusia Puchatka w Sztumie. Wszystkie dzieci otrzymały pakiet profilaktyczny w postaci worka „Myślę pozytywnie”, wyposażonego w samozaciskową opaskę odblaskową, książeczkę-kolorowankę profilaktyczną oraz piórnik z kredkami do samodzielnego pokolorowania.
- c) uczestnictwie w warsztatach organizowanych przez Klub Pionkolandia w Sztumie. Wszystkie osoby obecne na warsztatach otrzymały worki i samozaciskowe opaski odblaskowe z hasłami profilaktycznymi „Stop przemocy”, „Stop dopalaczom”, „Nie! Dla alkoholu”.

Od 2012 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje również **Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny podejmował różnorodne przedsięwzięcia m.in.:

- a) uczestniczył w spotkaniu z uczniami Zespołu Szkół im. Jana Kasprowicza w Sztumie;
- b) włączył się w obchody Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci;
- c) powoływał grupy diagnostyczno-pomocowe w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej

zmiany sytuacji rodzinnej. W roku Oceny w 172 posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2023 roku wszczęto 49 procedur „Niebieskie Karty” (czyli mniej o 9 względem 2022 roku), zaś zakończono 41.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w terminie od 20 lutego 2023 roku do 24 lutego 2023 roku włączył się w akcje w ramach **Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem**. Celem akcji było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy MGOPS w Sztumie oraz psycholog.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przy współpracy z Komitetem Społecznym Shoebox w Poznaniu w miesiącu marcu 2023 roku przekazał 30 kobietom z terenu miasta i gminy Sztum doświadczającym przemocy w rodzinie zestawy kosmetyków w ramach **projektu ShoeBox**.

Pracownicy MGOPS w Sztumie już po raz ósmy ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” w 2023 roku włączyli się w akcję **Światowego Dnia FAS** poprzez dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Ulotki profilaktyczne pokazujące, czym jest FASD (Poalkoholowe Uszkodzenie Płodu) trafiły do poradni ginekologicznych na terenie Sztumu.

W 2023 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaprosili do współpracy w ramach akcji **Sztumski Głos Profilaktyki** szkoły z terenu miasta i gminy Sztum. Uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do ww. akcji. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności i życia dzieciom i osobom dorosłym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2023 roku włączył się również do kampanii społecznej pn. **„Biała Wstążka”** na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – mężczyźni przeciwko przemocy wobec kobiet. MGOPS zwrócił się z prośbą do wszystkich mężczyzn o przyłączenie się do akcji pozwalającej na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu stosowania przemocy w rodzinie, poprzez symboliczne umieszczenie symbolu kampanii, tj. „Białej Wstążki” w mediach społecznościowych, jak również propagowanie akcji w gronie znajomych.

WNIOSKI KOŃCOWE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok pokazuje, iż liczba świadczeniobiorców wzrosła względem 2022 roku, zaś osoby i rodziny z terenu miasta i gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotykających ich problemów. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do stworzenia kompleksowej oferty wsparcia pozwalającej z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum, zaś z drugiej na podniesienie jakości ich życia.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej miasta i gminy Sztum** wskazuje na nieznaczny spadek liczby mieszkańców o 1%. W 2023 roku wzrosła wartość udziału kobiet w populacji i stanowiła 52% (wzrost o 1%), zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 48% (spadek o 1%). Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do populacji kobiet. Natomiast prawie dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców pozostał na analogicznym poziomie względem 2022 roku. W związku z tym, że liczby osób w wieku poprodukcyjnym stanowi 24% populacji, należy nadal podejmować działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.
- W 2023 roku przyznano świadczenia 617 mieszkańcom miasta i gminy Sztum, co wskazuje na wzrost liczby świadczeniobiorców o niespełna 5% względem 2022 roku. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2023 roku przyznano 428 rodzinom, które liczyły 933 osoby. Aż 49% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Należy również wskazać na utrzymującą się zmianę struktury osób korzystających z pomocy społecznej pod względem płci, gdyż w ostatnich dwóch latach dominującą grupą osób korzystających byli mężczyźni (55% korzystających). Jednocześnie w 2023 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało niespełna 51% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej ponad 53%. Skorelowane było to głównie z realizowanymi przez MGOPS

w Sztumie Programami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W związku z utrzymującą się liczbą osób wymagających wsparcia należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a także podejmować kroki w celu pozyskania dodatkowego finansowania innowacyjnych przedsięwzięć w środowisku lokalnym.

- W 2023 roku, analogicznie do 2022 roku, **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Powyższe dane jednoznacznie wskazują kierunek działań i odbiorców wsparcia w zakresie pomocy społecznej, co skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które w dużej mierze boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2023 roku była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, co związane jest m.in. z niskimi kompetencjami wychowawczymi rodziców oraz zaburzeniami zachowania wśród dzieci i młodzieży. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwanie chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane zostały **usługi**. W 2023 roku usługi opiekuńcze zapewniono 51 osobom (tj. 3 osobom mniej w porównaniu do 2022 roku). Ponadto w 2023 roku realizowano również wsparcie dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto łącznie 16 osób. Powyższe wskazuje, iż wsparciem w formie usług objętych zostało 11% świadczeniobiorców. Utrzymująca się charakterystyka odbiorców pomocy społecznej wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.
- W 2023 roku nastąpił wzrost liczby rodzin, w których przeprowadzono **wywiady środowiskowe** będące podstawą przyznania pomocy (o 12 rodzin więcej względem 2022 roku). Ponadto w 2023 roku pomoc w postaci **pracy socjalnej** została udzielona 287 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęte zostały 143 rodziny, co stanowi 50% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Powyższe potwierdza, iż osoby zgłaszające się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w dużej mierze wymagają wsparcia w codziennym

funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów, które nie jest powiązane z przyznawaniem świadczeń w formie pieniężnej lub niepieniężnej.

- W 2023 roku przyznano łącznie 313 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o 2% mniej w stosunku do 2022 roku). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucję pomocy społecznej w 2023 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zasiłki celowe (68% świadczeniobiorców). Ponadto w 2023 roku zasiłek okresowy nie był przyznawany głównie z powodu bezrobocia, tak jak w 2022 roku, lecz ze względu na długotrwałą chorobę świadczeniobiorców. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż zmianie ulega przesłanka udzielanego wsparcia również w zakresie świadczeń pieniężnych. Prognozy wskazują, iż zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych powinno pozostać na tożsamym poziomie. Natomiast środki na wypłatę świadczenia w formie zasiłku stałego i okresowego, w związku ze wzrastającą liczbą osób starszych i niepełnosprawnych, powinny zostać zwiększone.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2023 roku objęto łącznie 330 osób, tj. o ponad 10% więcej w stosunku do 2022 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (74% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (96%). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze wsparcie w formie niepieniężnej kierowane jest do rodzin, m.in. w postaci wsparcia asystenta rodziny. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym problemy związane z brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływają na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również znaczna liczba dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej (43 osoby), a liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych (4 osoby). Należy zwrócić również uwagę na wzrost wydatków zarówno w zakresie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, jak i odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. Koszt utrzymania wzrasta z roku na rok i stanowi znaczne obciążenie dla budżetu gminy. Biorąc pod uwagę niewydolność rodzin oraz rosnącą liczbę osób zależnych należy zabezpieczyć środki finansowe na zapewnienie odpłatności za świadczone usługi oraz dążyć do dalszego rozwoju usług świadczonych w środowisku lokalnym.

- W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+ oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 7,5% wzrost wypłacanych świadczeń rodzinnych w stosunku do roku 2022. Główną przyczyną wzrostu jest coroczna waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego oraz zwiększająca się ilość osób uprawnionych do w/w świadczenia. Jednocześnie widoczna jest niewielka tendencja wzrostowa w kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co skorelowane jest ze wzrostem wysokości przyznawanych alimentów na rzecz małoletnich. Nowym zadaniem zleconym gminie w 2023 roku była wypłata dodatku elektrycznego i refundacja podatku VAT za gaz. W 2023 roku wypłacono dodatki elektryczne dla 39 gospodarstw domowych, zaś świadczenie w postaci refundacji podatku VAT za gaz przyznano dla 23 gospodarstw domowych.
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2023 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej dla faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia w roku Oceny skorzystały 23 osoby. Ponadto w 2023 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystało 60 osób. Natomiast z wytchnienia od codziennego trudu sprawowania opieki nad osobami z niepełnosprawnościami skorzystało 24 opiekunów. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury i opieki wytchnieniowej. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych lub podejmowania działań w celu pozyskania środków zewnętrznych na ten cel.
- W 2023 roku Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy w dalszym ciągu realizował zadania w zakresie **pomocy obywatelom Ukrainy** przebywającym na terenie miasta i gminy Sztum. Pomoc udzielana była w formie świadczenia 300 zł, zasiłków stałych i okresowych. Dzieciom w szkołach i przedszkolach zapewniono ciepły posiłek, natomiast osobom, które gościły w swoich domach obywateli Ukrainy wypłacano świadczenie z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia. Poza tym świadczone pracę socjalną. Osoby, które

zdecydowały się pozostać na terenie miasta i gminy Sztum, w znacznej mierze się usamodzielnili. Jednakże nadal niezbędne będą środki finansowe na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia oraz wypłatę świadczeń osobom ze szczególnymi potrzebami lub znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

- Na terenie miasta i gminy Sztum w roku 2023 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2022 roku). W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana Ocena wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2024 roku zaspokoić potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum w zakresie wsparcia osób starszych i zależnych. Jednakże rosnąca liczba osób wymagających wsparcia w zakresie opieki i wychowania wskazuje na potrzebę utworzenia placówki wsparcia dziennego dającą przestrzeń do prowadzenia działań w zakresie wspierania rozwoju dzieci i młodzieży, a także placówek wsparcia dziennego i całodobowego dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowiło 26 pracowników, z czego 35 % stanowili pracownicy socjalni. Nieustanne zmiany przepisów prawa, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób stałego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwi każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie wykluczeniu osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Realizując ww. cel podejmowane były działania wychodzące poza standardowe wsparcie oraz wykorzystujące możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2023 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum. Efektem realizowanych w 2023 roku ww. **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem blisko 4050 osób, na co wydatkowanych zostało ponad 280 000 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (64,17 % wydatków na realizację przedmiotowych działań).

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2023 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez nawiązanie współpracy z 21 organizacjami. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2023 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców miasta i gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok potwierdza specyfikę grupy odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, w której dominują osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie dalszych działań w kierunku rozwoju usług społecznych w środowisku lokalnym zarówno w charakterze aktywizującym, jak i zapewniającym opiekę osobom zależnym. Jednocześnie ważne jest diagnozowanie sytuacji całej rodziny, co pozwoli na stworzenie kompleksowego planu wsparcia w zależności od potrzeb jej poszczególnych członków. Do priorytetowych działań zmierzających do deinstytucjonalizacji usług społecznych należy stwarzanie warunków do rozwoju aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz rozwoju ich zainteresowań, wzrost nakładów finansowych na usługi świadczone w miejscu zamieszkania, a także wsparcie opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli na prawidłowe wypełnianie przez nich funkcji, a także na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Dodatkowym wyzwaniem, przed którym staje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest podejmowanie zintensyfikowanych działań względem osób dotkniętych przemocą, jak również uzależnionych m.in. od urządzeń elektronicznych.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej sporządzona za 2023 rok odzwierciedla działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji

zadań z zakresu polityki społecznej. W 2024 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania i programy oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego i zindywidualizowanego lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.